

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન - ૧ (practical)

SUBJECT CODE: 5AH01EXP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Internal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
0	0	8	8	4	50	--	100	5	--	--	--	150

Course outline:-

- ભુલભુલામણી દ્વારા શિક્ષણ વક્રનો અભ્યાસ
- અનંતરીકૃત અને અંતરીકૃત પદ્ધતિ દ્વારા શિક્ષણ
- શીખવાની ત્વરા પાર અર્થપૂર્ણ સામગ્રીનો પ્રભાવ
- દ્વિપાર્શ્વ સંક્રમણ
- ટેવ અવરોધ
- નિયંત્રિત અને અનિયંત્રિત સાહચર્યની તુલના

સંદર્ભગ્રંથ

- ભોપટકર સી. ટી. : પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન, અમદાવાદ: ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર - ૧

SUBJECT CODE: 5AH01RMS1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ સંશોધનનો પરિચય

- સંશોધનનો અર્થ
- સંશોધનનાં સોપાનો
- સંશોધનનું મહત્વ
- સારા સંશોધનનાં ધોરણો
- ભારતમાં સંશોધનની સમસ્યાઓ

યુનિટ -૨ સંશોધનનાં પ્રકારો

- સર્વેક્ષણ
- એક્સ પોસ્ટ ડ્રેક્ટો
- સહસંબંધાત્મક

યુનિટ - ૩ પ્રમાણિત વિચલન અને પ્રમાણભૂત પ્રાપ્તાંક

યુનિટ - ૪ સહસંબંધ

સંદર્ભગ્રંથ

- Dr. Lunagariya U. : સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર, દર્પણ પ્રકાશન.
- દેસાઈ એ. એન. : સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
- પારેખ બી. યુ. અને ત્રિવેદી એન. ડી. : શિક્ષણમાં આંકડાશાસ્ત્ર, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: પ્રગત પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH01AEP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

- પ્રયોગનો અર્થ, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- પ્રયોગનાં પ્રકારો
- પ્રયોગનાં લાભ અને ગેરલાભ

યુનિટ - ૨ પરિવર્ત્યો

- પરિવર્ત્યનો અર્થ
- પ્રાયોગિક અને નિયંત્રિત જૂથ
- પ્રયોગની પદ્ધતિઓ
 - ❖ નિયંત્રણ પદ્ધતિ
 - ❖ સમતુલન પદ્ધતિ
 - ❖ પ્રતિસમતુલન પદ્ધતિ

યુનિટ - ૩ પ્રેરણા

- પ્રેરણાનો અર્થ
- શીખવાની પ્રક્રિયામાં પ્રેરણાનો ફાળો
- પ્રેરણાનું પ્રમાણ

યુનિટ - ૪ હતાશા

- હતાશાનો અર્થ
- હતાશાની પ્રાયોગિક પદ્ધતિ
- હતાશાનાં પ્રાયોગિક અભ્યાસો
- હતાશા માપવાની પદ્ધતિ
- હતાશાનાં કારણો અને પરિણામો

સંદર્ભગ્રંથ

- Dr. Lunagariya U. : પ્રગત પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન, દર્પણ પ્રકાશન.
- ગુજરાતી આઈ. ડી. : પ્રગત પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH01DEP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

- વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ
- સમાજ અને સામાજિકરણ
- વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાનનાં સિદ્ધાંતો
 - ❖ જ્ઞાનાત્મક વિકાસાત્મક સિદ્ધાંત
 - ❖ સામાજિક શિક્ષણ સિદ્ધાંત
 - ❖ વિકાસનો ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત
 - ❖ જૈવિક પર્યાવરણીય સિદ્ધાંત

યુનિટ - ૨ જોડીદાર સમૂહનાં સંબંધો

- જોડીદાર સમૂહનો અર્થ અને સ્વરૂપ
- જોડીદાર સમૂહનાં લક્ષણો
- જોડીદાર સમૂહનાં કાર્યો
- સમોવડીયા જૂથમાં સહકાર

- સમવયસ્કો અને કુંટુંબ વચ્ચેનાં આંતર સંબંધો

યુનિટ - ૩ શાળાકીય વાતાવરણ

- પ્રસ્તાવના
- વિકાસનો અર્થ, લક્ષણો અને સિધ્ધાંતો
- બાળકનો શાળામાં અને શાળા બહાર સામાજિક વિકાસ
- શાળામાં કાળજી અને તેની વિકાસાત્મક અસરો

યુનિટ - ૪ સ્નેહબંધનનો સામાજિક આવેગિક વિકાસ

- પ્રસ્તાવના
- સ્નેહબંધનનાં સિદ્ધાંતો
- બાલ્યાવસ્થાથી અલગ સ્નેહબંધન
- સ્નેહબંધનની શૈલીઓ
- સાંસ્કૃતિક સંદર્ભમાં સ્નેહબંધન

સંદર્ભગ્રંથ

- Elizabeth, Harlock. : Developmental Psychology.
- Duskin, Kevin (1995) : Developmental Social Psychology, Blockwell Publishing, USA, Malden.
- Havighurst R. J. : Human Development and Education.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH01HEP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

- સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ
- સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાન આંતરવિદ્યાશાખાકીય ક્ષેત્ર તરીકે
- અન્ય વિજ્ઞાનનાં ક્ષેત્રો સાથે જોડાણ
- સ્વાસ્થ્ય અને માંદગી વિશેનો જૈવ મનોસામાજિક અભિગમ

યુનિટ - ૨ સ્વાસ્થ્યનાં વિવિધ મોડેલો

- વ્યક્તિત્વ અને રોગનાં મોડેલો
- કોરોનરી પ્રવણ વ્યક્તિત્વ
- રોગ પ્રવણ વ્યક્તિત્વ
- સ્થિતપ્રજ્ઞ
- અનાશક્તિ

યુનિટ - ૩ સ્વાસ્થ્ય અને રોગને અટકાવવો

- ધુમ્રપાન અને કેફી પદાર્થોનો દુરુપયોગનાં વાર્તાનિક ઘટકો
- જીવનશૈલીનાં જોખમી ઘટકો
- સ્વાસ્થ્યમાં વિકાસાત્મક, જતી અને સમાજ - સાંસ્કૃતિક ઘટકો

યુનિટ - ૪ રોગોનાં કારણોનું વ્યવસ્થાપન અને કોપિંગ

- હૃદયરોગ
- પક્ષાઘાત
- કેન્સર
- એઇડ્સ

સંદર્ભગ્રંથ

- Friedman, Hauard S. : Health Psychology, Prentice Hall, 2002.
- Easwaran, E. : Meditation, Nilgiri Press, 1989.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: I

SUBJECT NAME: આવેગનું મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH01PSE1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ આવેગનું મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

- આવેગનો અર્થ
- આવેગનાં ઘટકો
- આવેગનાં પ્રકારો
- આવેગનાં અભિગમો

યુનિટ - ૨ આવેગનાં શારીરિક આધારો

- આવેગ અને કેન્દ્રીય મજ્જાતંત્ર
- અધોમજ્જાછલીય સંરચનાઓ
- મસ્તીષ્ઠાલ અને લિમ્બિક તંત્ર
- આવેગ અને સ્વયંસંચાલિત મજ્જાતંત્ર

યુનિટ - ૩ આવેગનાં શારીરિક ફેરફારો

- અલ્પકાલીન શારીરિક ફેરફારો
 - ❖ રુધિરાભિસરણ તંત્રનાં ફેરફારો
 - ❖ શ્વસન તંત્રનાં ફેરફારો
 - ❖ પાચન તંત્રનાં ફેરફારો
 - ❖ ગ્રંથિ સ્ત્રાવોનાં ફેરફારો
- દીર્ઘકાલીન શારીરિક ફેરફારો
 - ❖ GAS
 - ❖ મનોજનિત યાંદુ
- આવેગનું માપન
 - ❖ બિનશાબ્દિક પદ્ધતિઓ
 - ❖ જુઠાણું શોધક યંત્ર
 - ❖ શાબ્દિક પદ્ધતિઓ

યુનિટ - ૪ આવેગનાં સિધ્ધાંતો

- જેમ્સ લેન્ગ સિદ્ધાંત
- કેનન બાર્ડ સિદ્ધાંત
- સ્કેકટરનો દ્વિઘટક સિદ્ધાંત
- લેઝરસનો બોધાત્મક સિદ્ધાંત
- આવેગનાં ઉત્ક્રાંતિલક્ષી સિદ્ધાંત
- રોબર્ટ પ્લુટચીકનો સિદ્ધાંત

સંદર્ભગ્રંથ

- De Rivera, J. : A Structural Theory of the Emotions, New York, International Press, 1977.
- Ekman, P. : Facial Expression of Emotions, New Findings, 1992.
- Goleman, D. : Emotional Intelligence, New York, Bantam Books, 1995.
- પરીખ બી. એ. : પ્રગત સામાન્ય મનોવિજ્ઞાન, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.